

Από τους ουρανοούς στην ανώμαλη προσγείωση

Απόσπασμα από το βιβλίο του Γιάνη Βαρουφάκη «Ανίκητοι Ηττημένοι»

Την αρχή της διάρρηξης της σχέσης του με τον πρωθυπουργό Αλέξη Τσίπρα, η οποία σηματοδότησε – κατά την άποψή του – και την υιοθέτηση μιας πολιτικής που οδήγησε στην παράδοση της κυβέρνησης στα χέρια των δανειστών, περιγράφει, ανάμεσα σε πολλά άλλα, στο βιβλίο του «Ανίκητοι Ηττημένοι» ο Γιάνης Βαρουφάκης.

Το «Ποντίκι» δημοσιεύει το σχετικό απόσπασμα που περιγράφει πώς η κυβέρνηση βρέθηκε από τους «ουρανοούς στην ανώμαλη προσγείωση», σημειώνοντας και υπενθυμίζοντας ότι πρόκειται για μια υποκειμενική προσέγγιση, καθώς την ιστορία την αφηγείται ένας από τους πρωταγωνιστές και άμεσα εμπλεκόμενους. Σε κάθε περίπτωση η καταγραφή του Γιάνη Βαρουφάκη έχει την αξία της. Ας του δώσουμε λοιπόν τον λόγο, από τη στιγμή που φτάνοντας στην Ουάσιγκτον για να συναντηθεί με τη Λαγκάρντ ανοίγει μετά την πτήση το τηλέφωνό του και βλέπει μήνυμα από τον πρωθυπουργό:

Ο επιπλέον χρόνος που χρειάστηκε να περάσω τους ελέγχους με έκανε να καθυστερήσω να ενεργοποιήσω το κινητό μου. Εκ των υστέρων, αυτό μου πρόσφερε άλλη μια ώρα πνευματικής γαλήνης, γιατί, όταν το άνοιξα, βρήκα ένα σύντομο γραπτό μήνυμα από τον Αλέξη: «Πάρε με». Φυσικά, τον κάλεσα αμέσως.

«Κοίταξε, Γιάνη», είπε, «αποφασίσαμε ότι δε θα προχωρήσουμε σε στάση πληρωμών, όχι ακόμα».

«Ποιοι είμαστε "εμείς" που το αποφασίσαμε;» τον ρώτησα αποσβολωμένος.

«Εγώ, ο Σαγιάς, ο Δραγασάκης...», είπε ο Αλέξης μ' έναν κόμπο στον λαιμό του, «...αποφασίσαμε ότι δεν είναι η σωστή κίνηση λίγο πριν από το Πάσχα».

«Ευχαριστώ που με ενημέρωσες», του απάντησα ειρωνικά, οργισμένος και απογοητευμένος. Προσπαθώντας να ακουστώ όσο πιο ήρεμος και νηφάλιος μπορούσα, τον ρώτησα: «Και τώρα τι πρέπει να κάνω; Να μπω στο ίδιο αεροπλάνο και να επιστρέψω; Τι νόημα έχει πλέον να συναντήσω τη Λαγκάρντ;»

«Όχι, τη συνάντηση πρέπει να την κάνεις».

«ΟΚ», είπα αναλογιζόμενος εν τάχει πώς θα άλλαζε το όλο σενάριο της συνάντησής μας, «τότε να χρησιμοποιήσω την ευκαιρία για να της καταθέσω τις προτάσεις μας, από τη μία, προειδεάζοντάς

την, από την άλλη, ότι ο κόμπος φτάνει σιγά σιγά στο χτένι».

«Όχι, εσύ να της πεις ότι την Τετάρτη δε θα τους πληρώσουμε. Πρέπει να προχωρήσεις όπως συμφωνήσαμε. Να της πεις ότι θα προχωρήσουμε σε στάση πληρωμών».

Ήταν το πιο παράλογο πράγμα που είχα ακούσει στη ζωή μου. Μάλλον δεν άκουσα καλά, είπα μέσα μου. Χρειαζόμουν διευκρινίσεις.

«Τι εννοείς; Να της πω ότι θα προχωρήσουμε σε στάση πληρωμών την Τετάρτη, ενώ αποφασίσατε να πληρώσουμε;»

«Ναι», απάντησε ο Αλέξης. «Απειλήσέ την ώστε να αγχωθεί αρκετά και να καλέσει τον Ντράγκι, να τον πιέσει να μας δώσει ρευστότητα. Τότε θα τους πούμε ότι, εντάξει, αφού άνοιξαν τη ρευστότητα, θα πληρώσουμε».

Η αδρεναλίνη με είχε πλημμυρίσει, διαλύοντας κάθε ίχνος κόπωσης ή τζετ λαγκ. Ελέγχοντας το αίσθημα αγανάκτησης που με κυριεύει, προσπάθησα να επαναφέρω τη συζήτηση στον δρόμο της λογικής:

«Και τι θα γίνει αν ο Ντράγκι δε μας δώσει ρευστότητα όταν ακούσει από τη Λαγκάρντ ότι την απειλήσα με παύση πληρωμών προς το ΔΝΤ; Τι θα γίνει τότε, Αλέξη;»

«Θα υποχωρήσουν, Γιάνη, θα δεις», απάντησε με μια αβάσιμη αισιόδοξη πρόβλεψη.

«Κι αν δεν το κάνουν; Δεν καταλαβαίνεις ότι όταν ο Δαβίδ αντιμετωπίζει τον Γολιάθ με μοναδικό όπλο μια μικρή σφεντόνα, είναι ανοησία ολκής να μπλοφάρει, ουσιαστικά καταργώντας τη μικρή του σφεντόνα; Η σφεντόνα μας είναι η απειλή της στάσης πληρωμών. Είναι μίας χρήσης. Θα πρέπει να την εμφανίσουμε μόνο στην περίπτωση που σκοπεύουμε να τη χρησιμοποιήσουμε. Γιατί αν απειλήσουμε ότι θα τη χρησιμοποιήσουμε και στη συνέχεια, όταν ο εχθρός μας προκαλέσει για να δει αν μπλοφάρουμε, εμείς γίνουμε λαγός, τότε τελειώσαμε. Μετά από αυτό δεν πρόκειται να πάρουν ποτέ πια στα σοβαρά τις απειλές μας. Είμαστε πο-

Η πολιτική που μας οδήγησε στα χέρια των δανειστών, σύμφωνα με την άποψη του συγγραφέα

λύ αδύναμοι για να μπλοφάρουμε, Αλέξη. Και, ως υπουργός Οικονομικών, δεν μπορώ να σε αφήσω να χαράμισεις το μοναδικό μας όπλο. Δεν μπορώ να πω στη Λαγκάρντ ότι θα προχωρήσουμε σε στάση πληρωμών, από τη στιγμή που μου ξεκαθάρισες ότι δεν πρόκειται να με αφήσεις να την πραγματοποιήσω».

«Εντολή»

Ήταν η πρώτη φορά που ο Αλέξης μου απάντησε κάνοντας χρήση της πρωθυπουργικής του, συνταγματικής εξουσίας πάνω μου, ώστε να μη χρειαστεί να επιχειρηματολογήσει πλέον:

«Θα της πεις ότι την Τετάρτη δεν πληρώνουμε. Είναι εντολή πρωθυπουργού!»

Αυτό ήταν: την πρώτη φορά που ο Αλέξης θα με διέταζε να κάνω κάτι με το οποίο διαφωνούσα κάθετα το έκανε για να χαράμισει τον μοναδικό μας διαπραγματευτικό άσο.

Καθώς απενεργοποιούσα το κινητό μου τηλέφωνο, ξαφνικά αισθάνθηκα αφόρητα βαρύν και κουρασμένος. Κοιτάζοντας τον Τάκη Ρουμελιώτη να περπατά μπροστά μου προς την έξοδο του αεροδρομίου και το αυτοκίνητο της πρεσβείας που μας περίμενε, μέσα στο σύννεφο ευεξίας που του χάριζε η άγνοια του τι μου είχε πει μόλις ο Αλέξης, τον ζήλεψα. Ζήλεψα την απουσία από τον νου του των ερωτημάτων που βασάνιζαν το δικό μου.

«Τι να είχε συμβεί;» αναρωτιόμουν. Μήπως ο Δραγασάκης και ο Σαγιάς άλλαξαν γνώμη στον Αλέξη, όσο εγώ βρισκόμουν στο αεροπλάνο; Ή μήπως η εμψυχωτική ομιλία του Αλέξη στο Μαξίμου, στην οποία είχε υιοθετήσει την πρότασή μου για στάση πληρωμών, ήταν απλώς ένα τέχνασμα για να ανεβάσει το ηθικό του Κυβερνητικού Συμβουλίου, προτού αναιρέσει την εντολή του κυνικά και προγραμματισμένα; Πώς θα μπορούσα να υπηρετήσω έναν πρωθυπουργό που με τόση άνεση σκόπευε να εξαπολύσει μια απειλή κενή περιεχομένου ενάντια στο πιο ισχυρό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα του κόσμου;

Καθώς το αυτοκίνητο απομακρυνόταν από το αεροδρόμιο, ήξερα ότι έπρεπε να βρω έναν τρόπο να δαμάσω την τρικυμία. Οι αναπάντητες ερωτήσεις για το τι συνέβαινε στο Μαξίμου έπρεπε να περιμένουν. Η Κριστίν Λαγκάρντ με περίμενε στο γραφείο της, στο κατά τα άλλα άδαιο κεντρικό κτίριο του ΔΝΤ στην πρωτεύουσα της υπερδύναμης. Και η εντολή του πρωθυπουργού μου ήταν να μπω μέσα και να την απειλήσω με κάτι που πίστευα ότι έπρεπε να κάνουμε την επόμενη Τετάρτη, αλλά που μου είχε ομολογήσει ότι, όταν θα ερχόταν η επόμενη Τετάρτη, δε θα μου επέτρεπε να το κάνω.

